

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

fmlpost@fylkesmannen.no

Nord-Østerdal Kraftlag SA

Tomtegata 8, N-2500 Tynset

Telefon 62 70 07 10

post@noknett.no - www.noknett.no

Dato

28.11.2018

Vår referanse

Deres referanse

Søknad om fremføring av strøm til Vangrøftdalen

Bakgrunn

Nord-Østerdal kraftlag (NØK) har som nettselskap med områdekonsesjon for bygging og drift av elektrisk fordelingsnett i Os kommune mottatt forespørsel om forsyning av strøm i Vangrøftdalen. Områdekonsesjonær har etter Energiloven plikt til å tilknytte nye anlegg innenfor sitt konsesjonsområde til strømmettet for uttak av elektrisk energi.

Det aktuelle området er en del av Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsverneområde og tiltaket er søknadspliktig i henhold til Forskrift om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører, vedlegg 3, vern av Vangrøftdalen – Kjurrudalen landskapsvernområde, Os kommune, Hedmark. Forskriftens §6 nr. 5 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til fremføring av strøm når dette ikke strider mot formålet med vernet og når særlige grunner taler for det.

Søknad

Nord-Østerdal kraftlag er tiltakshaver for prosjektet og søker med dette Nasjonalparkstyret for Forollhogna som forvaltningsmyndighet for verneområdet om tillatelse til fremføring av kraftlinjer og kabler til Vangrøftdalen som beskrevet i denne søknaden.

Tiltaket vil legges frem for Os kommune for vurdering etter plan- og bygningsloven etter at søknaden er behandlet av Nasjonalparkstyret. Prosjektet er ikke pliktig til å utføre en konsekvensutredning i henhold til forskrift om konsekvensutredninger. Det foreligger ingen konflikter med kjente eller registrerte kulturminner slik tiltaket er beskrevet i oppstartsmeldingen.

Formål

Formålet med tiltaket er å legge til rette for å opprettholde aktiv seterdrift i Vangrøftdalen i tråd med bakgrunnen for opprettelsen av landskapsvernområdet.

I verneforskriften for området heter det at «Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.»

NØK Kraftlag er ditt lokale energiselskap som sikrer lys og varme til folk og bedrifter i Nord-Østerdal. NØK familien består videre av selskaper som bruker lokale vann og skogsressurser til produksjon av miljøvennlig energi. I tillegg utvikler vi næringslokaler for utleie i regionen gjennom vårt eiendomsselskap.

Beskrivelse av tiltaket

Tiltaket med utbygging av strøm til Vangrøftdalen er prosjektert med ca. 20 km høyspent kabel i kabelgrøft, om lag 1 km høyspent luftlinje og 12 nettstasjoner. Lavspenkabler ut fra nettstasjoner forlegges i kabelgrøft. Det søkes om fremføring av strøm til alle aktive setre og naturlig tilstøtende fritidsboliger i Vangrøftdalen.

Traseer for høyspent kabel og linje er prosjektert i dialog med arbeidsgruppa for strøm i Vangrøftdalen og justert i henhold til gjennomført naturtypekartlegging og arkeologisk registrering av automatisk fredete kulturminner i det aktuelle området. Høyspent kabelgrøfter er så langt det er hensiktsmessig plassert langs veifar for å redusere terrenginngrep. Langs veifar etableres kabelgrøft hovedsakelig i veiskulder. For å redusere mengden kabelgrøfter i prosjektet benyttes så langt dette er praktisk fellesføring med høyspent og lavspent i samme kabelgrøft. Nettstasjoner plasseres på bakke. Se vedlegg B for beskrivelse av tverrsnitt for kabelgrøfter. Se vedlegg C for beskrivelse av høyspent luftlinje.

Fremføring av lavspenkabler fra nettstasjon til abonnent vil enten gjøres som fellesføring i høyspent kabelgrøft, grøft langs veifar eller grøft på tun/ dyrket mark. Det søkes om generell tillatelse til fremføring av lavspenkabler til aktuelle abonnenter på ovennevnte villkår.

Traseer for høyspent kabel og linje beskrives og begrunnes i tabell under og vedlagte kart (vedlegg A):

- Kartblad 1: Åslia - Brøttet
- Kartblad 2: Brøttet – Skarvdalen
- Kartblad 3: Mastukåsa – Kløftåsen
- Kartblad 4: Kløftåsen – Snuddvollen
- Kartblad 5: Snuddvollen – Mosengvollen

Trase	Beskrivelse	Begrunnelse
1.1	Kabelgrøft følger gamle Vangrøftdalsvei/pilegrimsvei.	Gamle Vangrøftdalsvei er i dag brukt som skogsvei og krøttersti. Trasevalget gir redusert grøftelengde sammenlignet med å gå langs hovedveien og medfører mindre konflikt med trafikk i anleggsperioden.
1.2	Kabelgrøft langs eksisterende vei fra Storbekkdalen til Brøttet (Litjbakkvollen).	Veifar
1.3	Kabelgrøft følger gammel vei og bilvei fra Dalengvollen til Mosengvollen. Krysser elva ved Mosengvollen.	Veifar
1.4	Luftlinje hovedsakelig langs vei fra Mosengvollen (ved elva) til Mosengvollen i Rabblia.	Luftlinje velges på grunn av fjell i dagen langs alternativ kabeltrase. Luftlinjen vil ha begrenset synlighet.
2.1	Kabelgrøft fra Brøttet (Litjbakkvollen) mot Vangrøftdalsveien. Traseen går i utmark og dyrket mark til Bergevollen og videre langs vei.	Veifar
2.2	Fra krysset Vangrøftdalsveien/Brøttet går	Trase valgt for å unngå lange avstander langs vei.

	traseen i utmark og noe innmark (Engebakken) og videre mot Heljesvollen (Osmon).	
2.3	Kabelgrøft fra Heljesvollen 200 meter i vei og deretter 400 meter i utmark mot Åsvollen	Trase valgt for å unngå lange avstander langs vei.
2.4	Kabelgrøft fra Åsvollen til Movollen langs vei	
2.5	Kabelgrøft fra Movollen til Utstuvollen i utmark og delvis sti	Trase valgt for å unngå lange avstander langs vei. Traseen går i lett terreng som krever lite rydding.
2.6	Kabelgrøft fra Utstuvollen og til endepunkt i Skarvdalen langs vei	Veifar
3.1	Kabelgrøft fra veiskillet på Brøttet til Tverrelvgrua langs vei	Veifar
3.2	Kabelgrøft langs vei fra Tverrelvbrua til Bakkavollen	Veifar
3.3	Kabelgrøft fra Tverrelvbrua til Kløftåsen langs vei. Trase langs gammelvei til Kløftåsveien ved Jotbekken	Gammelvei benyttes for å unngå konflikt med utvidelse av grustak ved tverrelvrabben.
4.1	Kabelgrøft fra Kløftåsen til Bratthaugen i utmark og delvis sti og dyrkamark i Bratthaugen. Mesteparten går i åpne områder, og krever minimalt med rydding av trase	Trase valgt for å unngå lange avstander langs smal vei med stor trafikk
4.2	Kabelgrøft fra Bratthaugen til Snuddvollen går traseen i vei og over dyrka mark	Traseen er valgt ut fra terrengsyn og trafikale forhold
5.1	Fra Snuddvollen til Mosengvollen går traseen i vei og gammel vei	Veifar

Oppsummering av mottatte høringsinnspill

Tiltaket har vært på høring vår/sommer 2019 hos følgende instanser.

- Nasjonalparkstyret for Forollhogna, fmtlpost@fylkesmannen.no
- Hedmark fylkeskommune, postmottak@hedmark.org
- Fylkesmannen i Innlandet, fminpost@fylkesmannen.no
- Os kommune, postmottak@os.kommune.no
- Sametinget, samediggi@samediggi.no
- Villreinnemda for Forollhogna, fmhethj@fylkesmannen.no
- Arbeidsgruppe for strøm i Vangrøftdalen, peousten@bbnett.no, per.martin@ramlos.no

Innkomne høringsuttalelser/merknader til oppstartsmelding er vedlagt søknaden. En oppsummering av innspillene med oppfølgende kommentarer er gitt under. Se aktuelle vedlegg for fullstendige høringsuttalelser.

Innspill fra Fylkesmannen i Innlandet

Fylkesmannen forutsetter at tiltaket (framføring av kraftledninger og etablering av nettstasjoner) vurderes etter plan- og bygningslovens bestemmelser av Os kommune.

Søknad om framføring av strøm skal behandles etter strengeste regelverk først, dvs etter gjeldende verneforskrift for området, før saken behandles etter plan og bygningsloven av Os kommune

Kommentar fra tiltakshaver

Tiltaket vil bli lagt frem for Os kommune for vurdering etter plan- og bygningsloven etter at søknaden er behandlet av Nasjonalparkstyret

Tiltaket skal skje i et område hvor det er få tekniske inngrep i dag. For å unngå unødige inngrep og skade på terreng og naturverdier må det stilles konkrete krav til gjennomføringen. Valg av trase for kabelgrøft bør tilpasses terreng og elementer i terrenget på best mulig måte, i stedet for å legge rette strekker som igjen kan medføre større inngrep. Det bør benyttes hensiktsmessige anleggsmaskiner som gjør minst mulig skade, og det bør stilles krav til opprydding, tilbakeføring av masse og tilrettelegging for reetablering av stedegen vegetasjon.

Kommentar fra tiltakshaver

Traseer for høyspent kabel og linje er prosjektert i dialog med arbeidsgruppa for strøm i Vangrøftdalen og justert i henhold til gjennomført naturtypekartlegging og arkeologisk registrering av automatisk fredete kulturminner i det aktuelle området. Høyspent kabelgrøfter er så langt det er hensiktsmessig plassert langs veifar for å redusere terrenginngrep. Langs veifar etableres kabelgrøft hovedsakelig i veiskulder.

Innspill fra Hedmark fylkeskommune

Det er nødvendig å foreta arkeologisk registrering innenfor tiltaksområdene for å oppfylle undersøkelsesplikten etter lov om kulturminner

Kommentar fra tiltakshaver

Arkeologisk registrering ble gjennomført sommer 2019 (se vedlegg F).
Konklusjon: Det ble ikke gjort funn av automatisk fredete kulturminner under registreringen.

Innspill fra Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Kunnskap om tiltakets og de enkelte traséenes påvirkning på naturen og omgivelsene, herunder landskapsbildet må foreligge som del av søknaden. Det må foretas en kartlegging av sårbare naturtyper og arter som blir berørt av de ulike traséene, med en faglig vurdering av tiltakets innvirkning på naturmiljøet. Tiltakshaver er ansvarlig for at slik kartlegging blir utført.

Kommentar fra tiltakshaver

Naturtypekartlegging i Vangrøftdalen ble gjennomført i 2019 (se foreløpig rapport som vedlegg I)

Utdrag fra rapporten:

Generelt er det artsrike miljøer og ganske store naturverdier i Vangrøftdalen, også langs eksisterende veier og stier, og da særlig knyttet til semi-naturlige enger i kulturlandskapet (naturbeitemark, artsrike veikanter, slåttemark, hagemark) og til rike myrtyper (slåttemyr, rikmyr). Det vil uansett alternativ være vanskelig å unngå å gå gjennom flere av disse forekomstene med en kabel, og dette representerer et fysisk inngrep som vil være negativt for naturverdiene, enten gjelder kulturlandskapsmiljøer eller myr/våtmark. For å minimalisere de negative konsekvensene vil derfor den antagelig mest sentrale utfordringen være å benytte maskiner og utstyr som gir minst arealpåvirkning (benytte lett traktor/gravemaskin som samtidig er forholdsvis liten, samt graving av ei smalest mulig grøft for kabelen).

Strekningen mellom Melivollen og Movollen – Eggenget, anbefales lagt noe om.

Til sist foreslås det at en holder seg langs eksisterende veg ved grustaket nordvest for Tverrelvbrua og ikke benytter den gamle, nedlagte veien der.

Strekningen Melivollen/Movollen – Eggenget er i søknaden endret til å følge anbefalt trase. Ny trase er også befart av arkeolog.

Ved grustaket er traseen fra høringen beholdt i søknaden for å unngå konflikt med senere planlagt masseuttak.

Tiltak for eventuell kryssing av vassdrag må beskrives nærmere og avklares særskilt med berørt vassdragsmyndighet.

Kommentar fra tiltakshaver

Kryssing av vassdrag forutsettes gjort på vanlig måte med forlenging av kabel i rør.

Det bør foreligge en samlet landbruksfaglig vurdering av tiltaket fra landbruksmyndigheten, der tiltaket som helhet og de ulike trasévalg er vurdert i forhold til landbruksinteressene i området.

Kommentar fra tiltakshaver

Se vedlagt landbruksfaglig vurdering fra Os kommune. (Vedlegg J, Vedlegg K)

I tråd med oppstartsmelding forutsettes det at forholdet til kulturminner og kulturverdier er avklart og at nødvendig kunnskap om disse inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget for søknaden. Dette gjelder også forholdet til samiske kulturminner.

Kommentar fra tiltakshaver

Arkeologisk registrering ble gjennomført sommer 2019 (se vedlegg F).
Konklusjon: Det ble ikke gjort funn av automatisk fredete kulturminner under registreringen.
Se innspill fra Sametinget vedr. samiske kulturminner.

Innspill fra Sametinget

Sametinget har ingen kulturminnefaglige merknader til søknaden og kjenner ikke til at det er registrert automatisk freda, samiske kulturminner i det aktuelle området (se vedlagt høringsuttalelse, vedlegg L).

Innspill fra Os kommune

Os kommune legger i sin uttalelse vekt på at strømframføring er viktig for setre med melkeproduksjon. Det er viktig at alle setre med melkeproduksjon blir ivaretatt i denne prosessen. Det må legges til rette for mulig påkobling til alle setre med aktiv drift i Vangrøftdalen.

Det vil være fornuftig å gjøre en vurdering av alternative kilder for strøm og eventuell kapasitet, egnethet og kostnader.

Kommentar fra tiltakshaver

Se vedlagt vurdering fra arbeidsgruppen. (Vedlegg N)

Generelt mener vi at det må legges kabel i grøft langs vei. Der annen trasé er valgt for å unngå lange avstander langs vei, eller pga stor trafikk, må dette vurderes opp mot et varig terrenginngrep. Vurdering av hensyn til terrenginngrep gjelder særlig traseen fra Kløftåsen til Bratthaugen og videre innover til Snuddvollen. Her må traseen følge veien.

Kommentar fra tiltakshaver

Den omsøkte traseen er lagt om for å følge langs vei.

Heljesvollen og Storvollia krysser eksempelvis ei rikmyr. Her må alternativet være å legge traseen langs vei fra Heljesvollen og opp til Movollen. Dersom traseen skal gå i terrenget fra Movollen til Ustuvollen (Melivollen), så må det vurderes ut fra omfanget av terrenginngrepet. Vi ser at dette blir en kortere strekning enn å følge veien

Kommentar fra tiltakshaver

Den omsøkte traseen er lagt om for å følge langs vei.

Innspill fra Villreinnemnda

Framføring av strøm for å opprettholde drift med mjølkeproduksjon vurderes som akseptabelt innfor rammene i regional plan. Framføring av strøm til fritidsboliger ligger utafor avklaringene i regional plan og må vurderes særskilt.

Eventuelle spørsmål i forbindelse med søknaden sendes til post@nok.no.

Med hilsen

Torgeir Leet Halvorsen
Nord-Østerdal Kraftalg SA

Vedlegg

Dokument	Navn/Beskrivelse
Vedlegg A	Kartblad 1-5 med høyspent traseer og nettstasjoner - søknad
Vedlegg B	Beskrivelse av tverrsnitt for kabelgrøft
Vedlegg C	Beskrivelse av høyspent hengekabel
Vedlegg D	Fylkesmannen i Innlandet - Merknader til oppstartsmelding
Vedlegg E	Hedmark Fylkeskommune Svar - Høring_oppstartsmelding om fremføring av strøm til Vangrøftdalen - Kulturvern faglig uttalelse -varsel om arkeologisk
Vedlegg F	Hedmark Fylkeskommune - Rapport fra arkeologisk registrering
Vedlegg G	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - NP 19_2019, svarbrev
Vedlegg H	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - NP 19_2019, særutskrift
Vedlegg I	Vangrøftdalen - naturtypekartlegging 2019 - foreløpige res_ Geir Gaarder
Vedlegg J	Os kommune - LANDBUKSFAGLIG UTTALELSE - FRAMFØRING AV STRØM I VANGRØFTDALEN
Vedlegg K	Os kommune - VANGRØFTDALEN - OVERSIKTSKART AKTIVE SETRE MED MELKEPRODUKSJON 2019
Vedlegg L	Sametingets uttalelse til oppstartsmelding - Fremføring av strøm til Vangrøftdalen - Os kommune (2288518)
Vedlegg M	Os kommune - HØRING_ OPPSTARTSMELDING OM FREMFØRING AV STRØM TIL VANGRØFTDALEN
Vedlegg N	Arbeidsgruppa for strøm i Vangrøftdalen sin vurdering av alternative kilder for strøm og eventuell kapasitet
Vedlegg O	Villreinnemnda_for_Forollhogna_-_referat_fra_møte_27.04.19